

PNN. PROSJEKT NYTT NASJONALMUSEUM

STATSBYGG

MILJØ

Elin A. Hansen

Miljøansvarlig i utbyggingsfasen
for Statsbygg

Passivhusstandard NS 3701
ble vedtatt sep 2012

Fossilfri
diesel

Klimagassberegning NS 3720
ble vedtatt sep 2018

ENOVA

Miljøoppfølgingsplan
forprosjekt 2010-12

Byggefase

FUTURE
BUILT

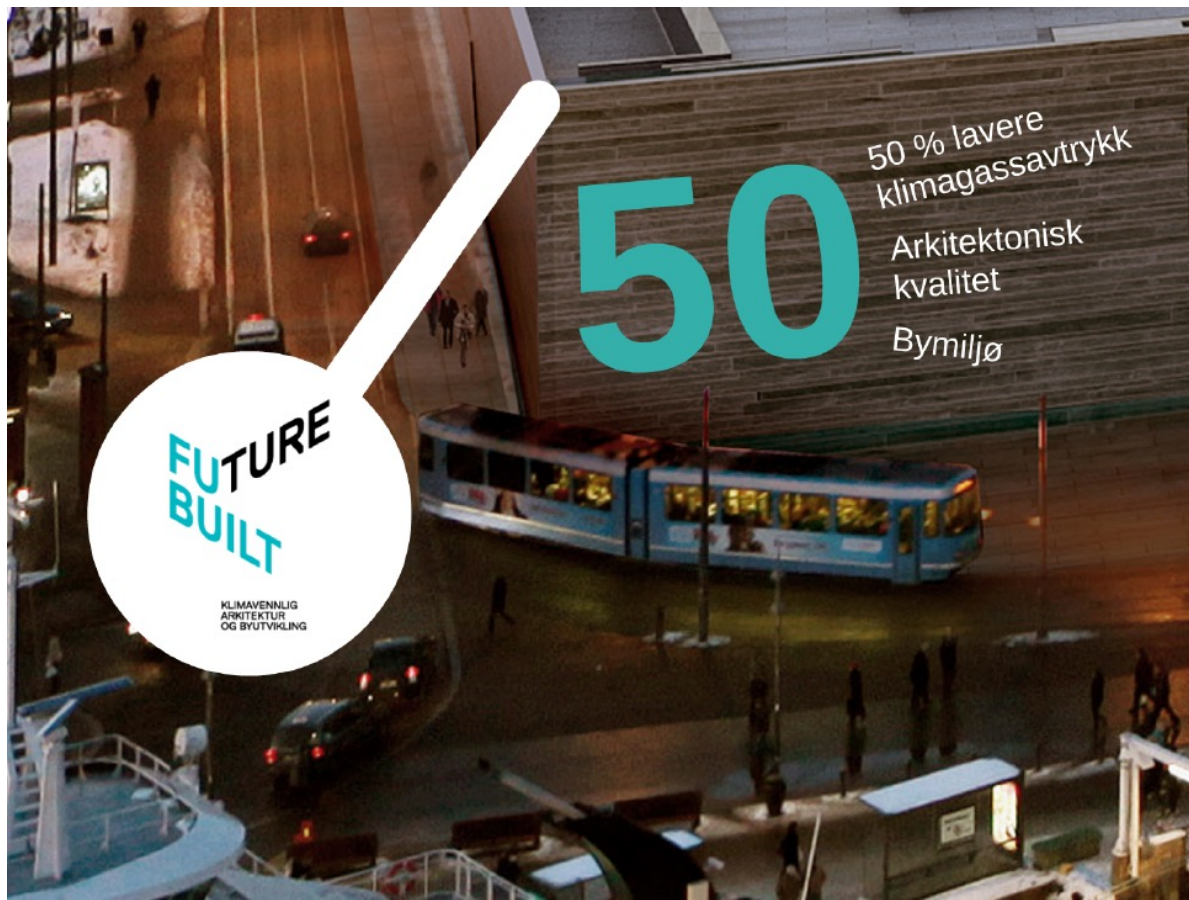
Brød & Miljø, april 2016

At Prosjekt Nytt Nasjonalmuseum er forbildeprosjekt i FutureBuilt er et bidrag til de langsiktige miljøambisjonene for Statsbyggs virksomhet mot 2030:

STATSBYGG

- Klimanøytral eiendomsportefølje
- Nullutslippsbygg
- Redusert statlig miljøfotavtrykk
- Godt eksempel

Forbildeprosjekt Futurebuilt

- Være nyskapende og godt egnet for visning og profilering
- Ha høy arkitektonisk og miljømessig kvalitet
- Bidra til et godt og robust bymiljø med god livskvalitet
- Ha god lokalisering nær høyfrekvent kollektiv-knutepunkt
- Redusere minimum 50 % av klimafotavtrykket sammenlignet med dagens byggepraksis

12 000

280 000
tonn

juli 2015

okt 2015

nov 2016

sep 2017

HOVEDMÅL MILJØ + RESULTATER

KLIMA

FutureBuilt
- 50 % CO₂

ENERGI

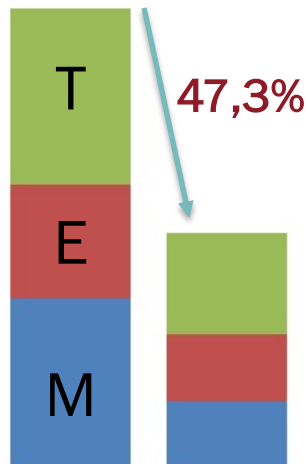
Passivhus

AVFALL

80 % kildesortering
25 kg avfall / m²

MATERIAL

Strengt miljøkrav
20 EPDer

165 kWh/m² pr år

85 kWh/m² pr år

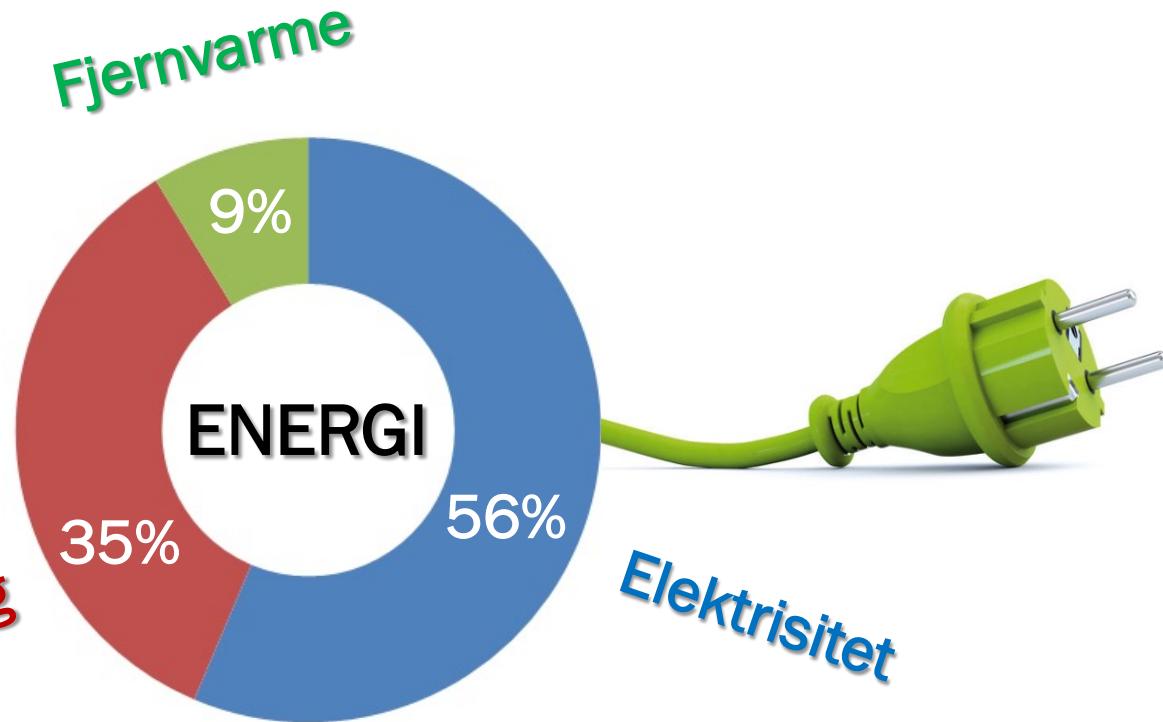
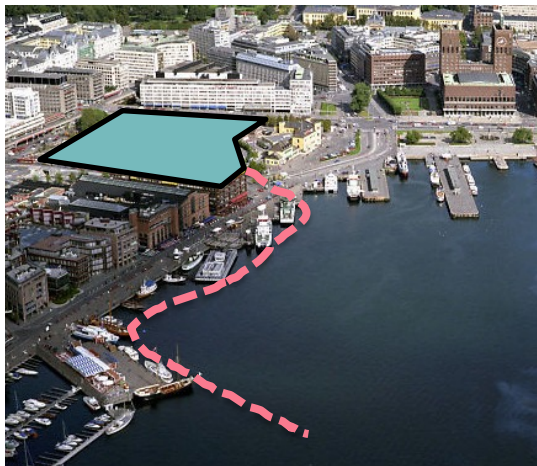
89 %
126 kg/m²

>150 EPDer

Betong
Metall
Trevirke
Emisjoner
Helse- og miljøfare

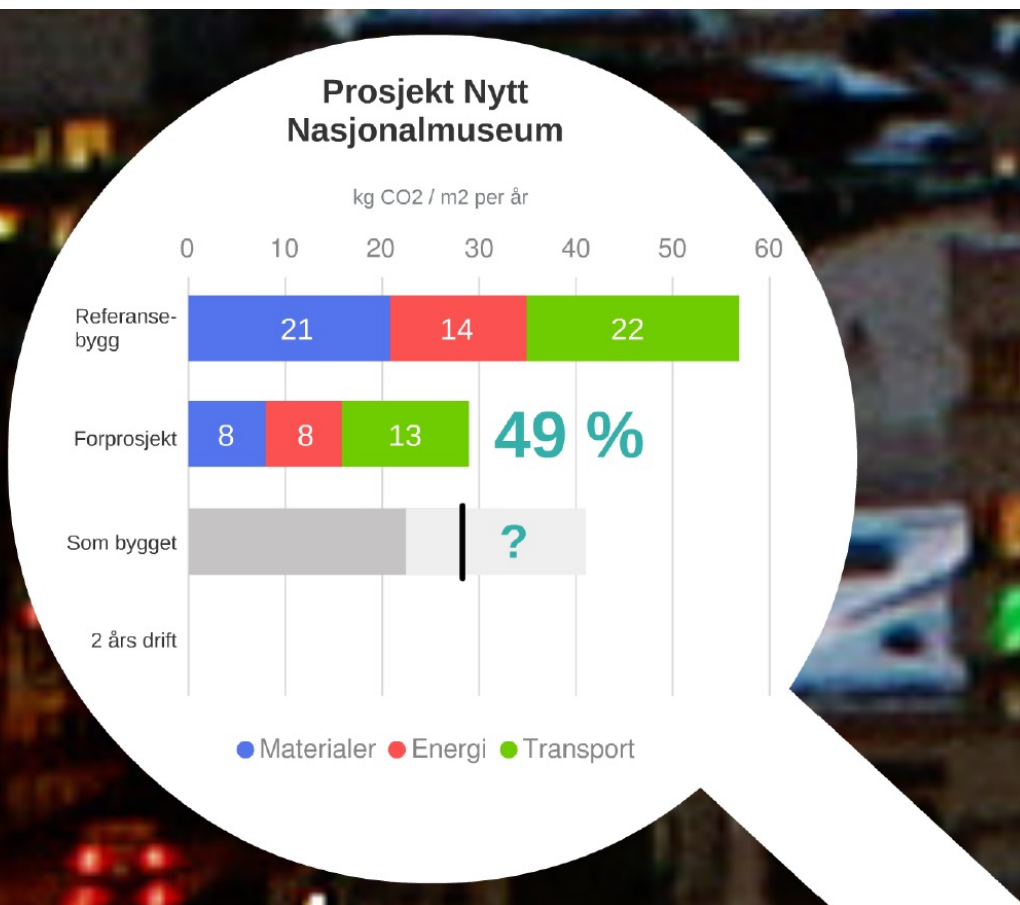

Likevel energibehov
tilsvarende ca **170**
eneboliger per år:

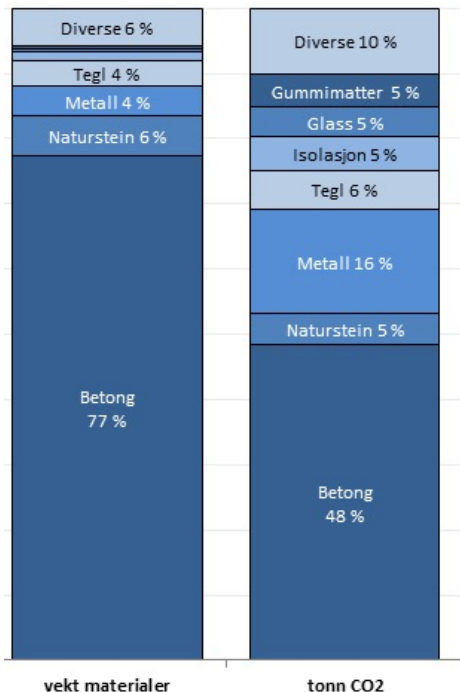
4 400 000 kWh

MOP 1.1 - KLIMAGASSUTSLIPP

Forprosjekt (2012)

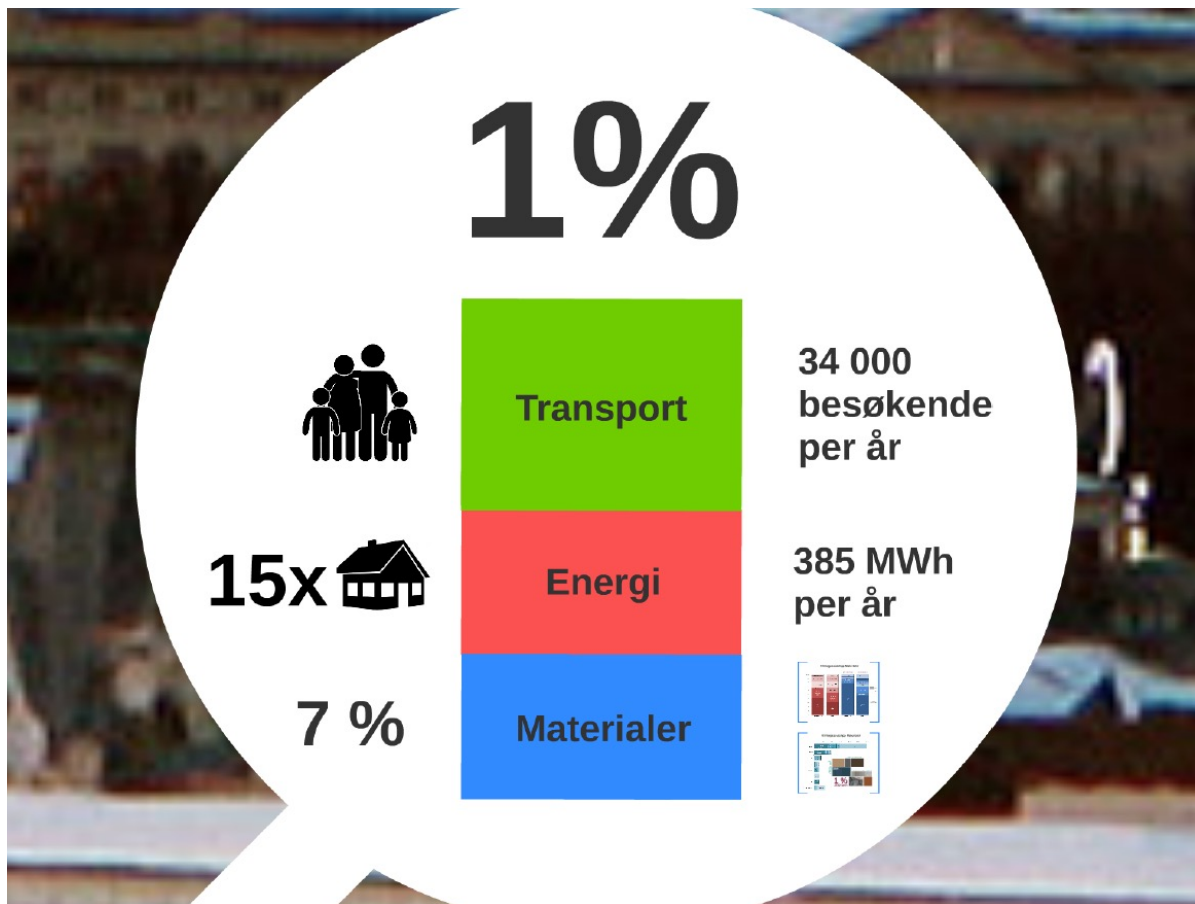
- Modellerte materialmengder = ca 132 000 tonn
- Utslippsfaktorer (kg CO₂) iht database

Resultat forprosjekt

- Referansebygg 174 000 tonn CO₂
- Forprosjekt 89 100 tonn CO₂
- Målsetning (-50 %) 87 000 tonn CO₂

Avstand fra mål = ca **2100 tonn CO₂** (1,2 %)
 Dette tilsvarer forbrenning av ca 800 000 L fossil diesel.

Prosjektet jakter altså på den siste prosenten for å nå målet om 50 % reduksjon, og vi har sett at det utgjør betydelige mengder klimagassutslipp, siden fotavtrykket er så stort.

Faktisk ville det krevd et kutt på enten

- 34 000 besøkende per år

eller

- 385 MWh ytterligere redusert energiforbruk per år

eller

- ekstreme tiltak ut over allerede prosjekterte materialvalg

Klimagassutslipp Materialer

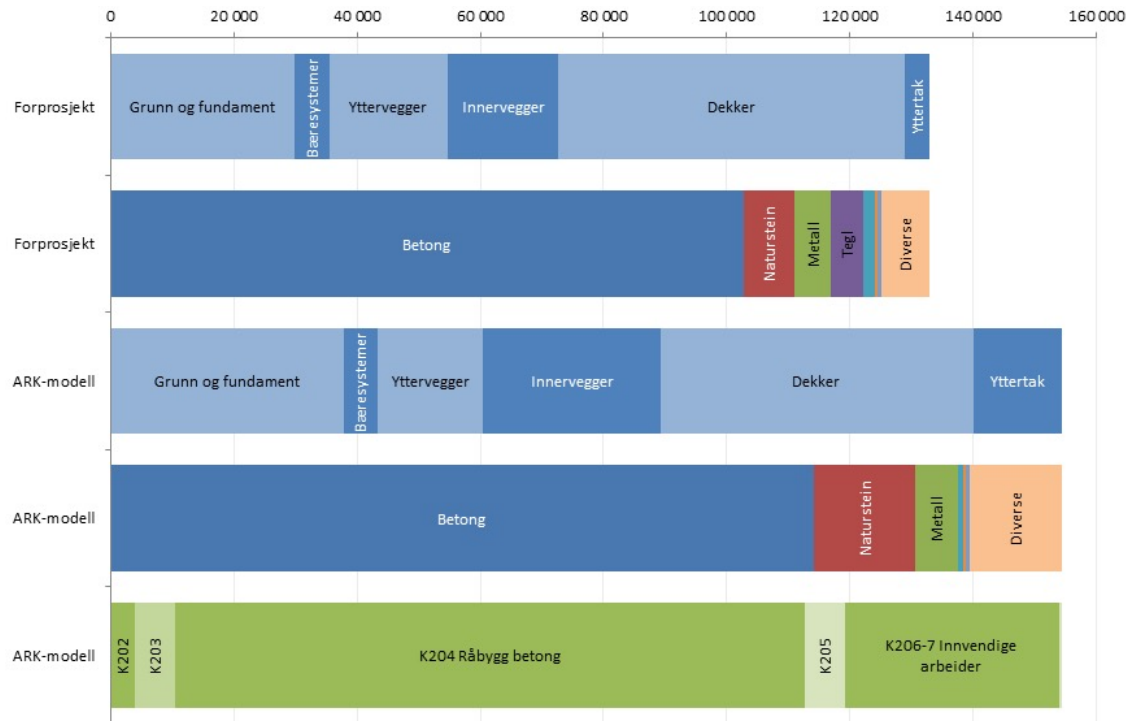
Når man da tar i betraktning at å hente én ekstra prosent reduksjon ut fra allerede prosjektert bygg ville innebært å fjerne enten

- Omtrent halve bunnplaten (> 7500 m³ betong)
- Nesten alt stål i fundamentet (80 %)
- eller at all mer enn all vegtransport av skifer fra bruddet på Oppdal til fabrikken i Tyskland skulle foregå med fornybart drivstoff

så blir det tydelig at det ikke er samsvar mellom mulig handlingsrom og ønsket reduksjon.

STATUS AUGUST 2016

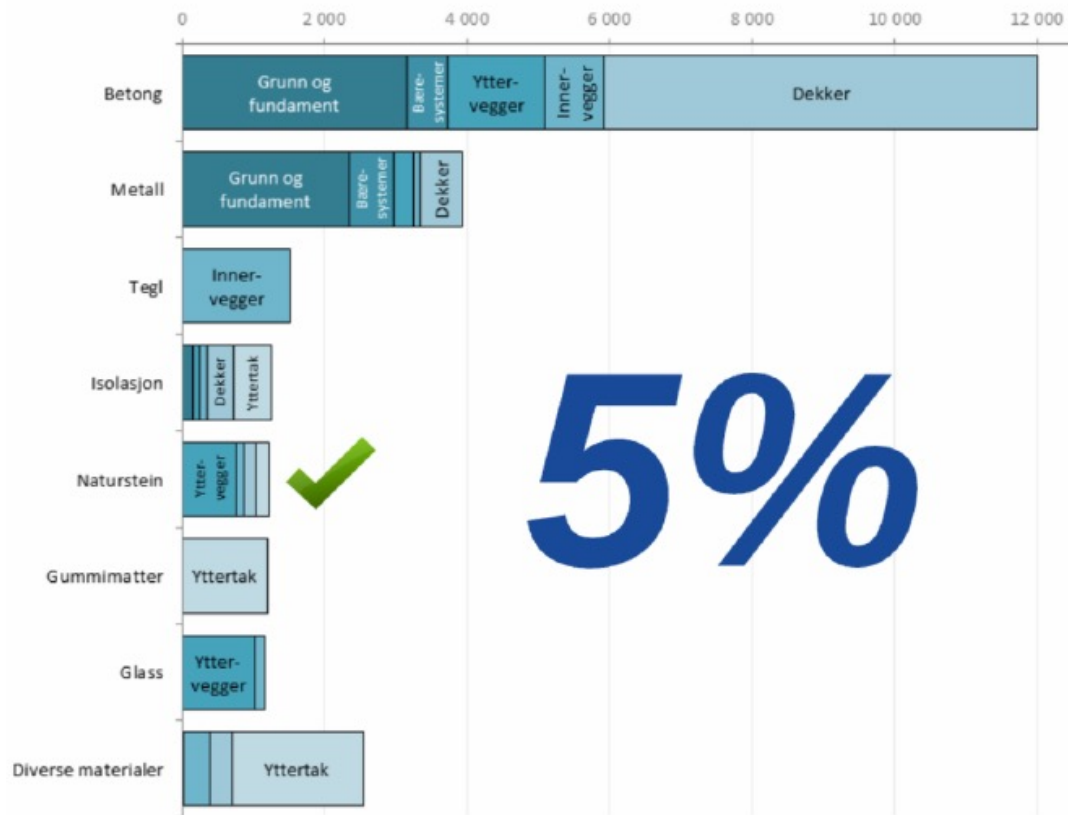
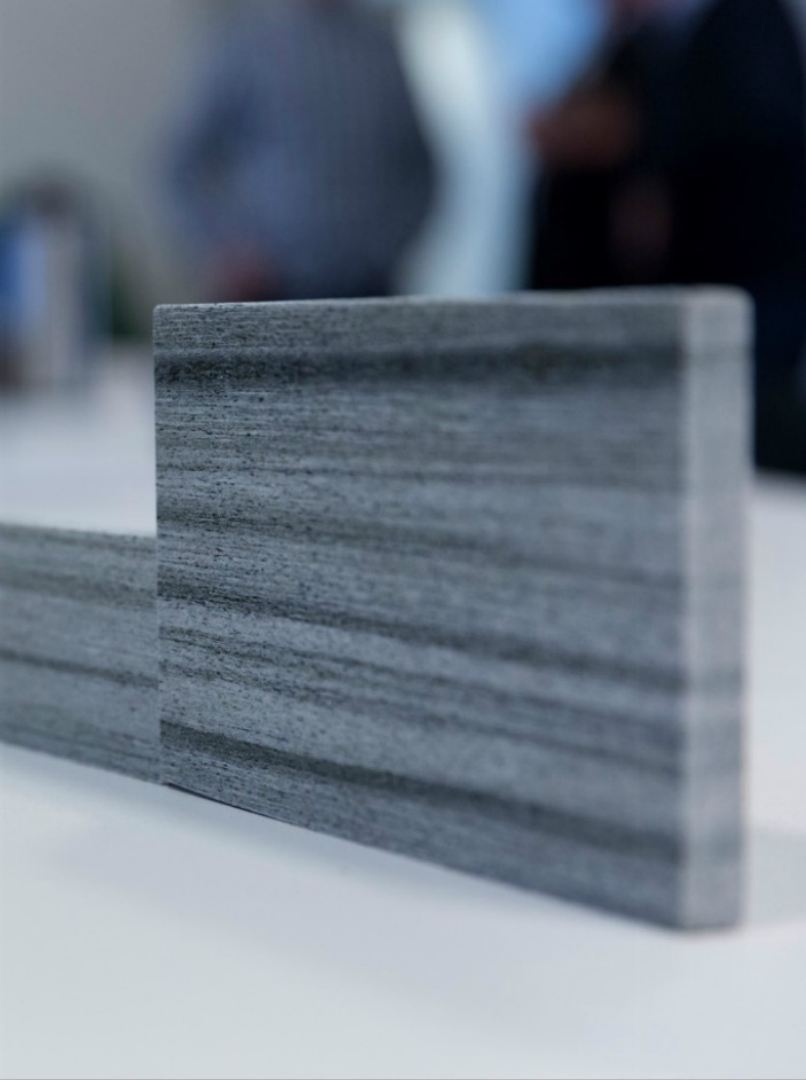

- ARK har tatt ut mer reelle materialmengder fra egen modell, jfr ferdige beskrivelser
- Totale materialmengder økt fra forprosjekt-modell: ca 21 500 tonn (+ 16 %)
- Forventet økning i klimagassutslipp som følge av økte materialmengder: ca 2750 tonn CO₂ (+1,6 %)

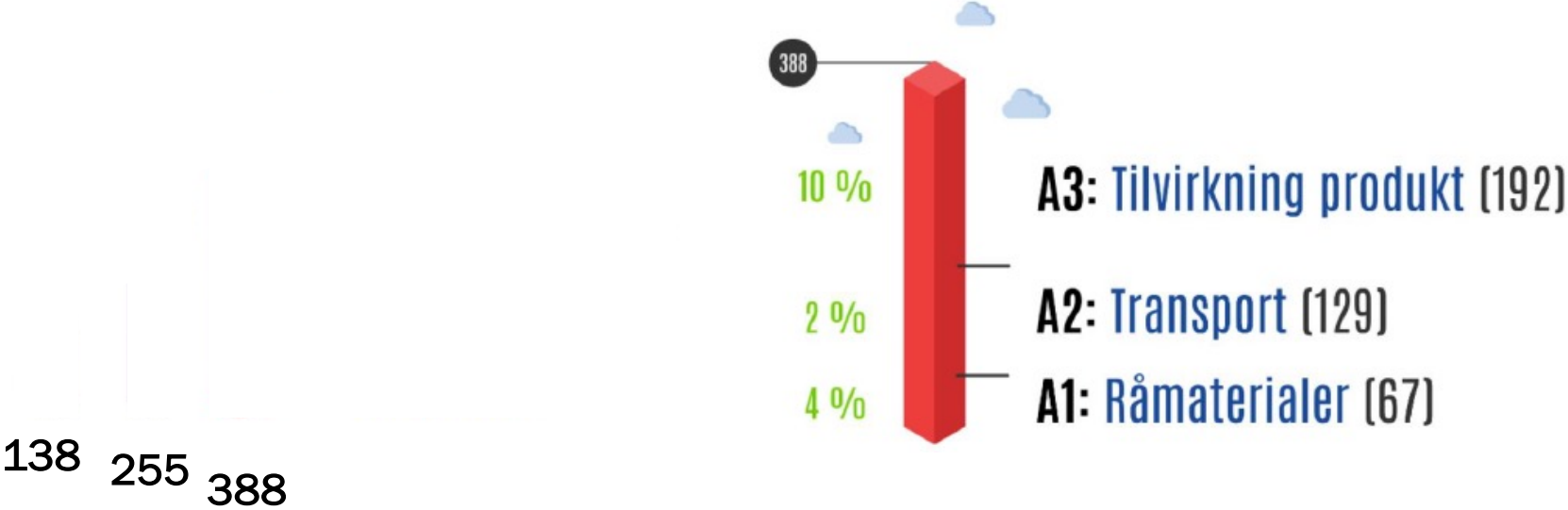
Ny avstand fra mål:
4850 tonn CO₂ (2,8 %), eller
1 825 000 L fossil diesel

Dette er så stort at PNNs resultater også overdøver mange av Statsbyggs andre pågående prosjekter!

Alternativsstudie naturstein 2014

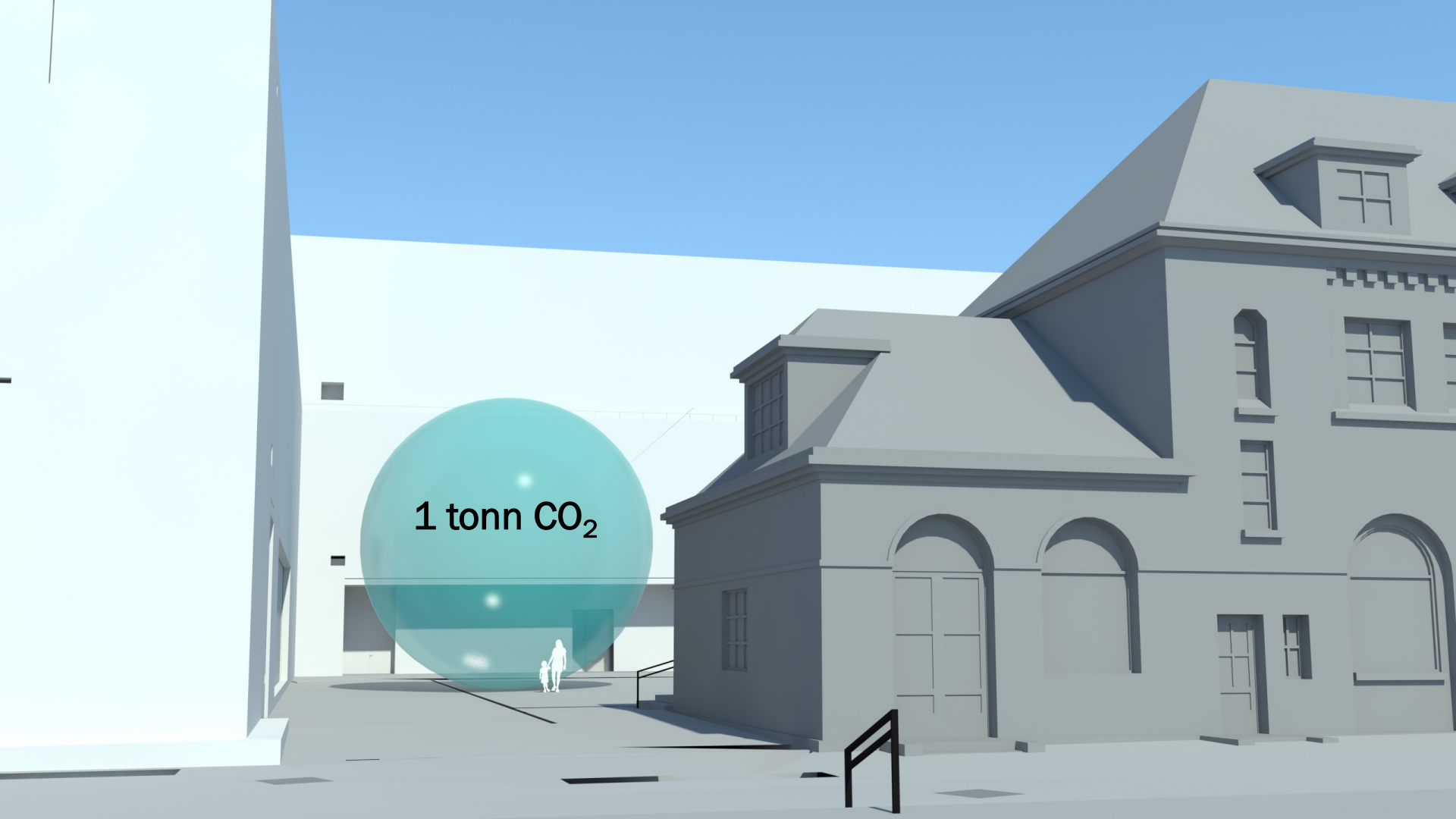

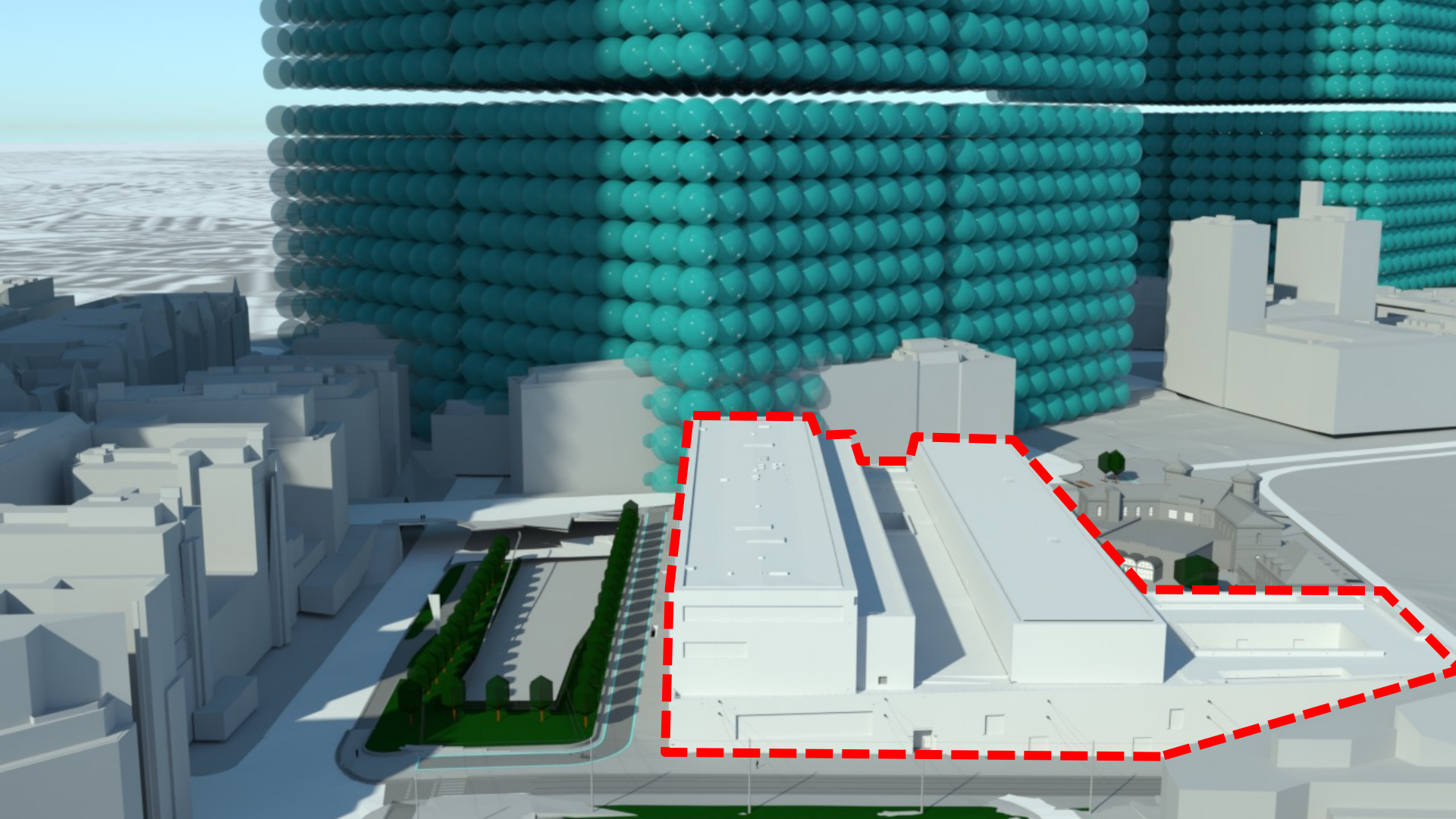
>5% GWP

1 tonn CO₂

A 3D architectural rendering of a courtyard. In the center, a large, semi-transparent teal sphere is positioned. The text "1 tonn CO₂" is written in black on the sphere. To the right is a grey building with a mansard roof, dormer windows, and arched doorways. To the left is a white building. In the background, a white wall and a blue sky are visible. Two small white human figures are standing near the base of the sphere for scale. A black handrail is visible in the foreground on the right.

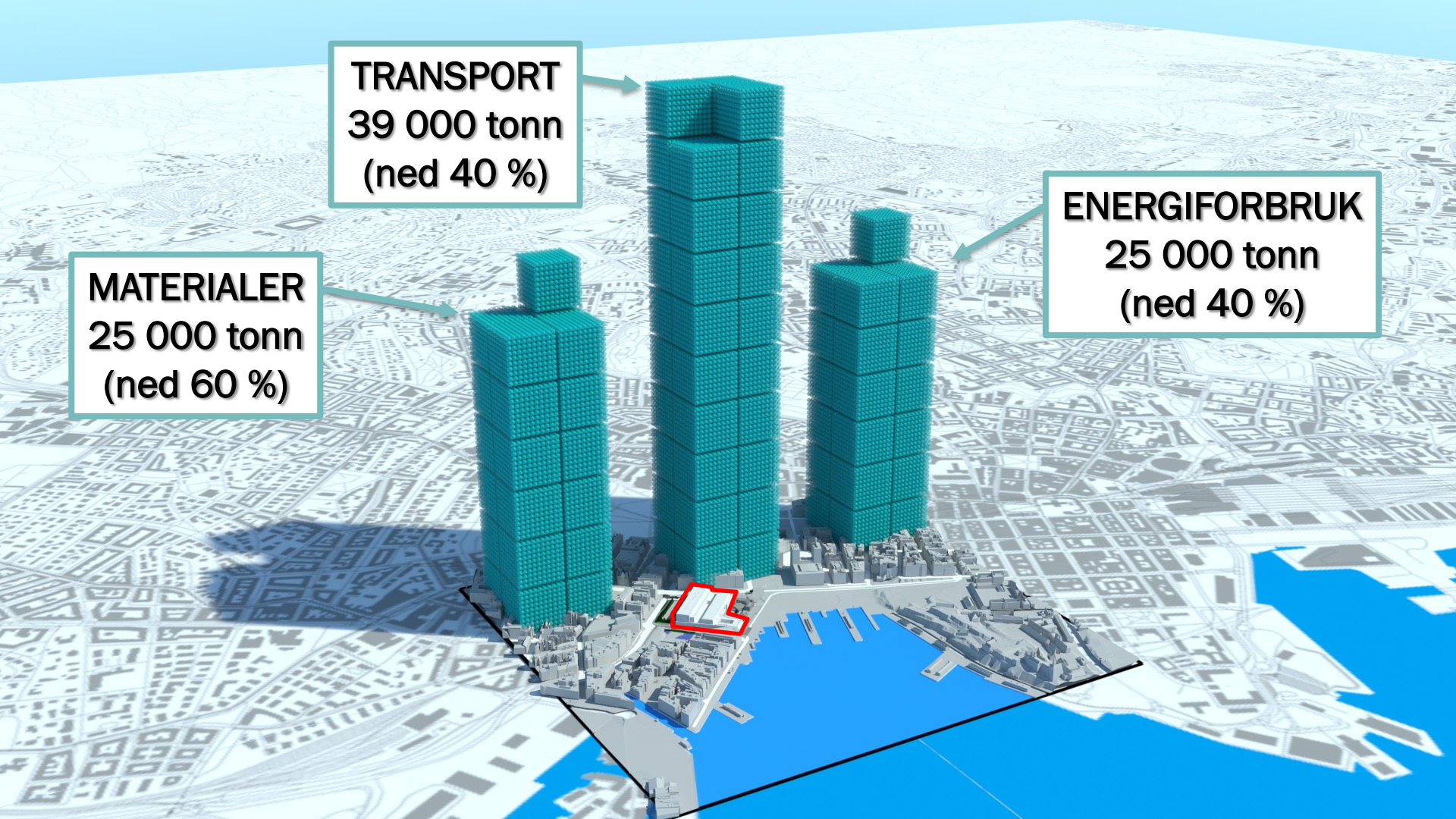

MATERIALER
25 000 tonn
(ned 60 %)

TRANSPORT
39 000 tonn
(ned 40 %)

ENERGIFORBRUK
25 000 tonn
(ned 40 %)

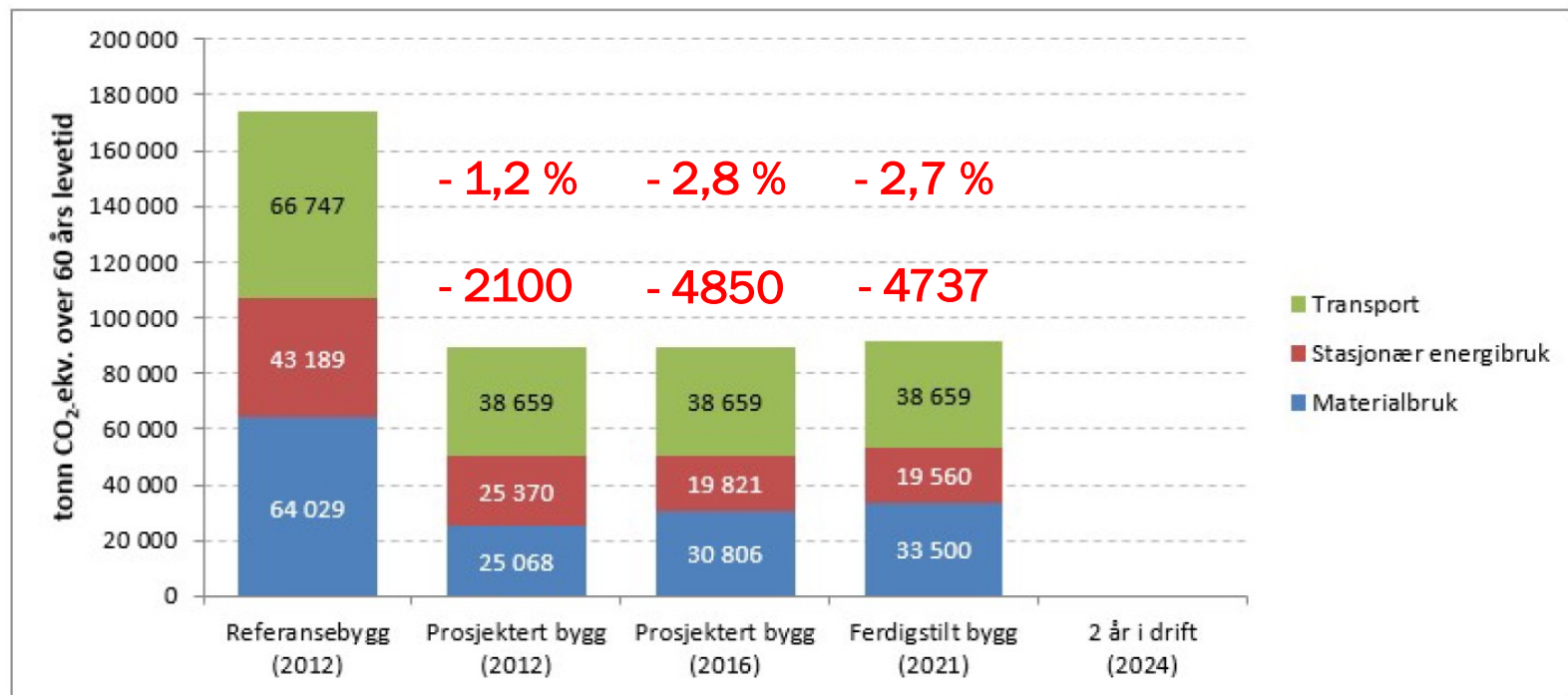
Prosjektert klimafotavtrykk = ca 33 millioner L diesel

100 km / t = 637 år

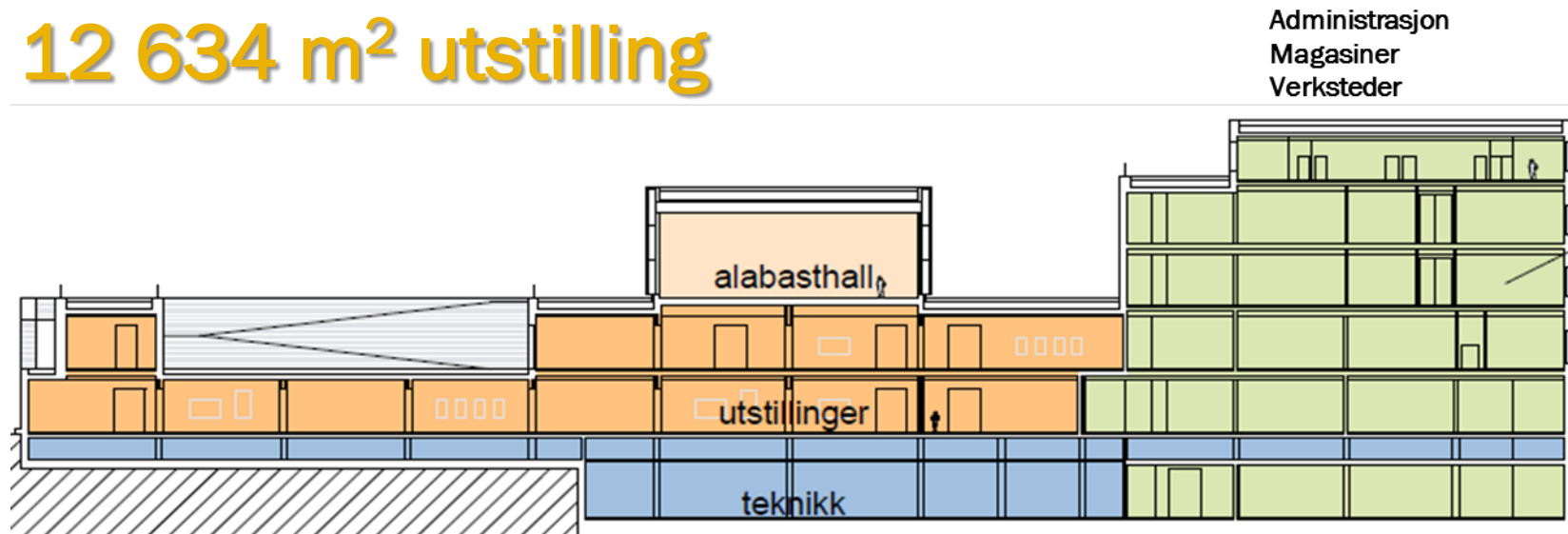

Klimagassberegning «som bygget» viser en reduksjon på **47,3 %** sammenlignet med referansebygg. Dette er 2,7 % eller ca 4737 tonn CO₂ unna målet om 50 % reduksjon. Stor økning i utslipp fra materialer ble matchet omtrent likt av reduserte utslipp fra energi som følge av lavere energibehov.

54 600 m²

12 634 m² utstilling

Krav til fravær av helse- og miljøfarlige stoffer

H310
Dødelig ved
hudkontakt

H311
Giftig ved
hudkontakt

H317
Kan utløse
allergisk
hudreaksjon

Helse- og miljøfarlige stoffer

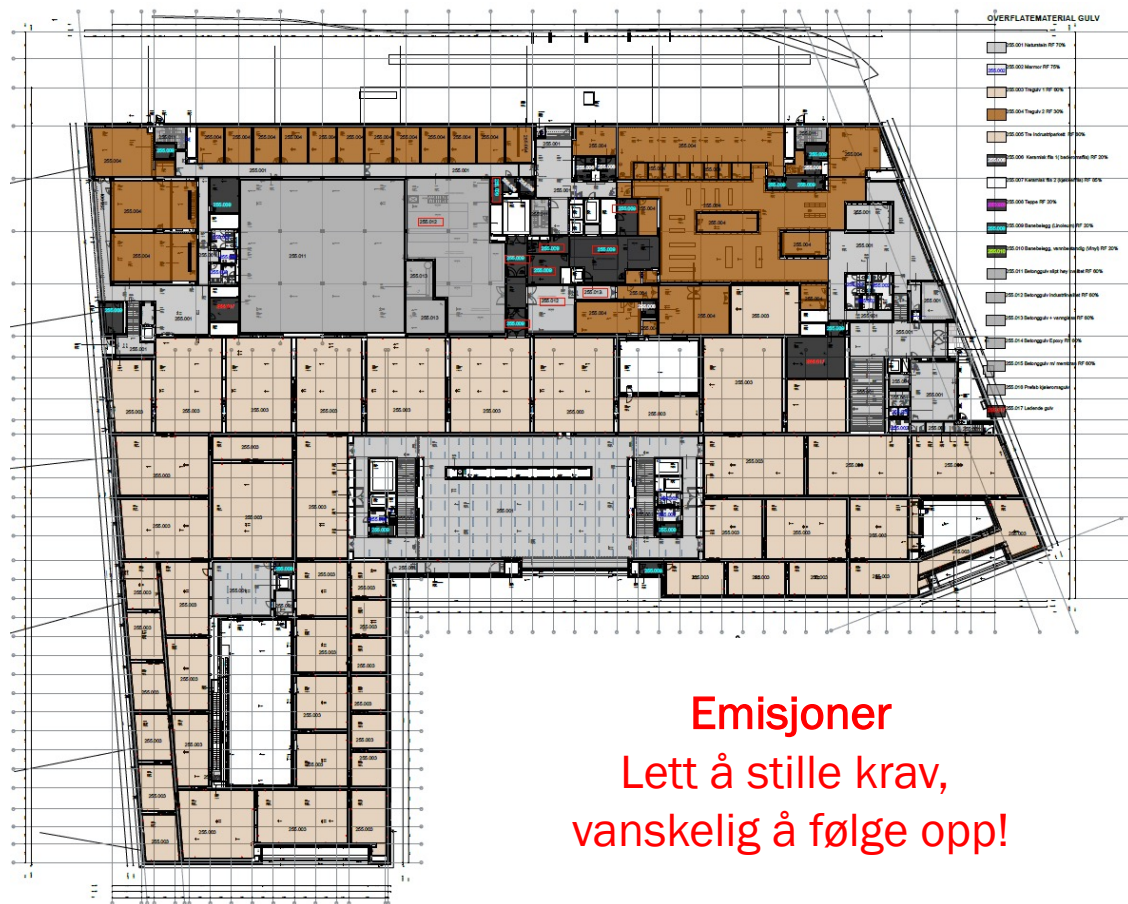
Statsbygg	19
PNN	44

EMISJONSKRAV

- VOC
- Formaldehyd
- Ammoniakk
- Kreftfremkallende

Maling, fugemasse,
lim, sparkel, membran,
treplater, gulvbelegg,
himlingsplater

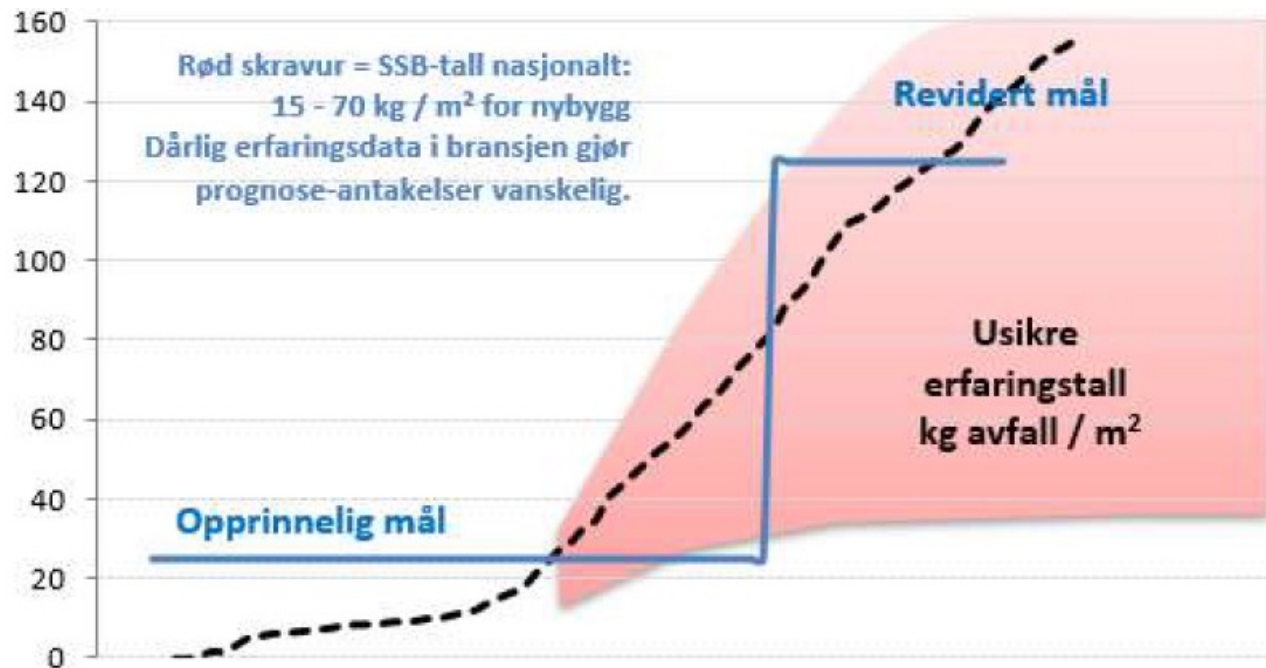

Emisjoner
Lett å stille krav,
vanskelig å følge opp!

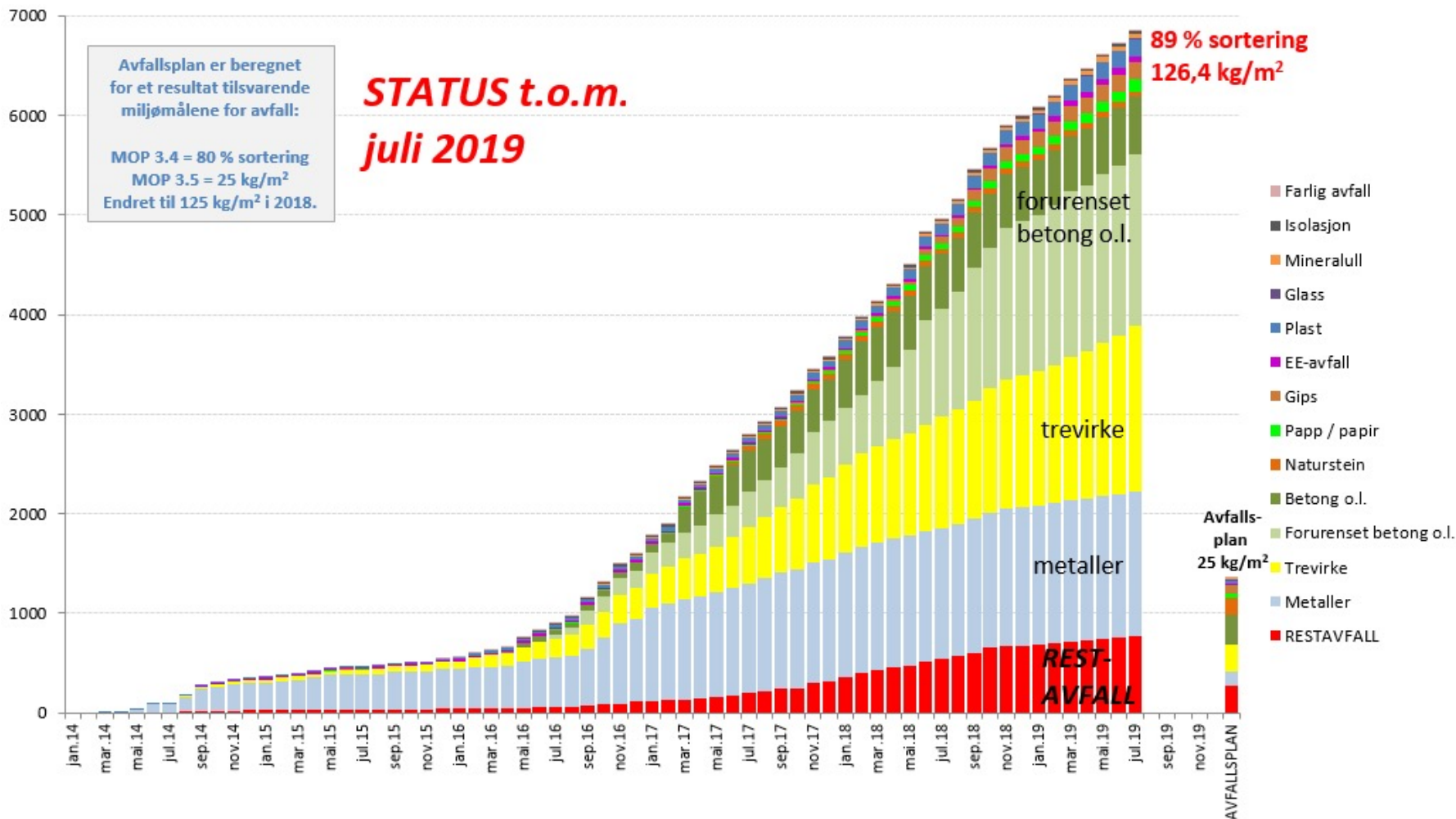
- Naturstein
- Marmor
- Tregulv
- Industriparkett
- Keramisk flis
- Teppe
- Banebelegg
- Betonggulv
- Prefab kjøleromsgulv
- Ledende gulv
- m.fl.

AVFALL

HOVEDMÅL MILJØ + RESULTATER

KLIMA

FutureBuilt
- 50 % CO₂

ENERGI

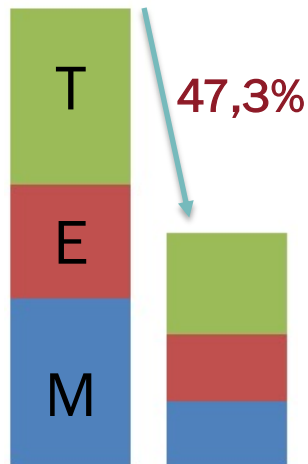
Passivhus

AVFALL

80 % kildesortering
25 kg avfall / m²

MATERIAL

Strengt miljøkrav
20 EPDer

165 kWh/m² pr år

85 kWh/m² pr år

89 %
126 kg/m²

>150 EPDer

Betong
Metall
Trevirke
Emisjoner
Helse- og miljøfare

Takk for
oppmerksom-
heten!